



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 2 października 2023 r.

Pozycja 254

POSTANOWIENIE

z dnia 10 maja 2023 r.

Sygn. akt Ts 15/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bartłomiej Sochański,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej [...] Sp.j. (obecnie: Sp. z o.o.) z siedzibą w B. w sprawie zgodności:

art. 45 ust. 1 pkt a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L nr 351 s. 1) w zakresie, w jakim „zezwala na wykonanie na terytorium RP orzeczenia wydanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej z naruszeniem zasady dwuinstancyjności”, z art. 78 i art. 176 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 15 stycznia 2019 r. (data nadania) [...] Sp. j. (obecnie: Sp. z o.o.) z siedzibą w B. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia, na tle następującej sprawy.

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Ł. z 11 października 2018 r. (sygn. akt [...]): dalej: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Ł.) oddalono, wniesione przez skarżącą zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w P. z 18 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]), oddalające jej wniosek o odmowę uznania oraz wykonania wyroku Sądu Krajowego w H. (Landsgericht) w Niemczech z 21 grudnia 2016 r. (sygn. akt [...]) oraz postanowienia o zwrocie apelacji Sądu Apelacyjnego w F. (Oberlandesgericht) w sprawie o sygn. akt [...], dotyczących odszkodowania na rzecz [...] (Republika Austrii). Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Ł. zostało wskazane w złożonej skardze konstytucyjnej jako ostateczne orzeczenie, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

2. Wobec wniesienia przez skarżącą skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Apelacyjnego, Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z 19 sierpnia 2020 r., wydanym na podstawie art. 78 u.o.t.p.TK zawiesił postępowanie do czasu jej rozpoznania. Po doręczeniu Trybunałowi postanowienia Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]) o oddaleniu skargi kasacyjnej, Trybunał podjął zawieszone postępowanie postanowieniem z 30 marca 2022 r.

3. Kwestionowanemu w skardze art. 45 ust. 1 pkt a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L nr 351 s. 1) skarżąca zarzuciła, że stanowiąc podstawę postanowienia Sądu Apelacyjnego, doprowadził do naruszenia jej konstytucyjnego prawa do rozpoznania sprawy w dwuinstancyjnym postępowaniu sądowym (art. 78 i art. 176 Konstytucji) prowadzonym przed sądami państwa obcego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Zgodnie z art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, jeżeli skarga nie spełnia wymogów określonych w ustawie i usunięcie jej braków nie jest możliwe, gdy braki te nie zostały usunięte w terminie albo gdy skarga jest oczywiście bezzasadna.

2. Jak stanowi art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Z tego względu art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK przewiduje, że skarga konstytucyjna powinna zawierać wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego oraz w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone. Skarga konstytucyjna jako środek prawny inicjujący postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym ma zatem charakter abstrakcyjno-konkretny, gdyż jej wniesienie wymaga wykazania naruszenia prawa podmiotowego i ostatecznego orzeczenia jako środka naruszenia (elementy kontroli konkretnej) oraz niekonstytucyjności podstawy prawnej orzeczenia (element kontroli abstrakcyjnej), a także istnienia związku pomiędzy naruszeniem prawa podmiotowego a pozostałymi przesłankami (zob. wyrok pełnego składu TK z 17 lipca 2013 r., sygn. SK 9/10, OTK ZU nr 6/A/2013, poz. 79 oraz postanowienie pełnego składu TK z 11 czerwca 2008 r., sygn. SK 48/07, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 93).

Z tego względu Trybunał Konstytucyjny, oceniając sposób naruszenia wskazany w skardze konstytucyjnej, związany jest zarówno zakresem zaskarżenia (art. 67 ust. 1 u.o.t.p.TK), jak i treścią załączonych do skargi konstytucyjnej orzeczeń (art. 53 ust. 2 pkt 1-2 u.o.t.p.TK). Natomiast ciężar uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie, spoczywa na skarżącym (zob. postanowienie pełnego składu TK z 22 lipca 2015 r., sygn. SK 20/14, OTK ZU nr 7/A/2015, poz. 115).

3. Skarga jest oczywiście bezzasadna z dwóch powodów. Przede wszystkim skarżąca (jak wynika ze skargi i załączonych do niej dokumentów) nie wykazała, iż uznanie orzeczenia sądowego nastąpiło z naruszeniem zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego. Ponadto Konstytucja zapewnia prawo do dwuinstancyjnego postępowania sądowego przed sądami polskimi, z którego to prawa skarżąca skorzystała. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej nie może zapewniać dwuinstancyjności postępowania w państwie obcym. Uzasadnienie złożonej skargi konstytucyjnej nie wskazuje argumentów ani dowodów na okoliczność ziszczenia się wskazanego zarzutu w sprawie, w związku z którą została ona wniesiona. Przeciwnie, z uzasadnienia orzeczeń wydanych w sprawie objętej wniesioną skargą wynikają odmienne ustalenia. Otóż na stronie 5 uzasadnienia Sądu Okręgowego w P. z 18 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]) wskazano, że skarżący „po otrzymaniu negatywnego wyroku [Sądu Krajowego] skorzystał z przysługujących mu uprawnień i złożył apelację od wyroku do Sądu Apelacyjnego w F.”, zaś na stronie 3 uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w Ł. I Wydział Cywilny z 11 października 2018 r. (sygn. akt [...]) podkreślono, iż skarżący zaskarżył „niekorzystny wyrok Sądu Krajowego w H. [Landsgericht] do Sądu Apelacyjnego w F. nad Menem [Oberlandesgericht], który merytorycznie ocenił wywiedzioną apelację i wobec stwierdzenia, że nie ma ona szans powodzenia, orzekł w tym przedmiocie”.

Nie ulega wątpliwości, że ustanowione w art. 78 i art. 176 ust. 1 Konstytucji prawo do dwuinstancyjności postępowania sądowego dotyczy postępowania przed sądami Rzeczypospolitej Polskiej. Oczywistym jest, że Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej nie może odnosić się do instancyjności postępowań sądowych w innych państwach. Trzeba też zważyć, że według utrwalonego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności określający prawo do sądu, nie gwarantuje prawa do apelacji w dwuinstancyjnym postępowaniu sądowym. Jako jedno z pierwszych orzeczeń: *Crociani i inni vs. Włochy* z 18 grudnia 1980 r., (skargi 8603/79; 8722/79; 8723/79; 8729/79). Szczególnego prawa do rozpatrzenia sprawy w dwuinstancyjnym postępowaniu sądowym nie gwarantuje również Europejska Karta Praw Podstawowych. Nie ma zatem żadnych podstaw na których skarżąca mogłaby opierać swoje żądanie stosowania polskich standardów konstytucyjnych w postępowaniu przed sądami państw obcych. W każdym razie podstawy takie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w skardze konstytucyjnej.

4. W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK stwierdzając, że skarga konstytucyjna jest oczywiście bezzasadna.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącej przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.